ANUL III, Nr. 78

JOI 12 AUGUST 1943

TRANSNISTRIA

GAZETĂ PENTRU LUMINAREA POPORULUI

Director: N. P. SMOCHINĂ

Direcția, Redacția și Administrația: București I. — Strada Sărindar Nr. 5-7-9 Tel. 3.84.30

APARE JOIA
4 PAGINI — 5 LEI

Abonamente pe timp de un an:
Autorități și Instituții . . . 1000 lei
De sprijin . . . . . 500 lei

Prim Redactor: DIOMID STRUNGARU

RUGĂCIUNEA MARINARULUI

Fecioară Maria, Maica îndurărilor, pavăza marinarilor, stăpâna vânturilor și a valurilor, către tine se îndreaptă inima și ruga noastră!

Hărăzește izbânda Neamului Românesc și revarsă harul tău asupra coroanei Măriei Sale Mihai I, Regele Românilor.

Ajută virtutea ostășească a Conducătorului Statului să înfăptuiască reîntregirea hotarelor!

Pe noi, cei care străjuim pe valuri întru apărarea pământului și apelor strămoșești, ocrotește-ne!

Iară pe căpeteniile noastre, navele noastre, sufletele noastre, apără-le de primejdii, și urgie!

Înflăcărează-ne vitejia și cârmuește-ne la luptă ca'n vremuri voevodale, pentru propășirea Țării și gloria marinei noastre!

Subt scutul tău vom ști să învingem, sau să murim la posturile de luptă, cu flamura biruitoare la catarg!

Rugămu-ne'ndurărilor,
Luceafărului mărilor,
Din valul ce ne bântue,
Inaltă-ne, ne mântue,
Privirea-ți adorată
Asupră-ne coboară,
O! Maică prea curată
Și pururea Fecioară
Marie!

ZIUA MARINEI

La 15 August, când creștinătatea cinstește amintirea Sfintei Fecioare Maria, Marina Română își prăznuește patronul său.

Este a treia oară când această zi e sărbătorită sub semnul războiului.

Iată un potrivit prilej pentru a se preamări strălucitele fapte de arme săvârșite de tânăra și viteaza noastră Marină în acești doi ani de război și a se sublinia, în același timp, netăgăduitele merite pe care ea le-a câștigat în asigurarea apărării și neatârnării românești.

Felul cum această nobilă și încercată Armă a știut să-și îndeplinească covârșitoarele misiuni ce i s'au încredințat, în ciuda unor greutăți aproape de neînvins, i-au atras înaltele laude ale Conducătorului și admirația însuflețită a Românilor de pretutindeni.

Din mari și răsunătoare victorii, Marina noastră a izbutit să-și făurească o faimă, care a trecut dincolo de hotarele Țării, prilejuind din partea aliaților germani măgulitoare cuvinte de prețuire.

Scufundarea crucișetorului „Moscova", scoaterea din luptă a crucișetorului „Harcov" și distrugerea atâtor submarine sovietice au fost isprăvi cu care s'ar mândri orice marină din lume.

Toate încercările inamicului de a ajunge, prin forță sau viclenie, la țărmul românesc, s'au izbit de rezistența și dibăcia apărării noastre.

Gurile Dunării și întinsul mării au fost martorii unor biruințe, care au adăogat noi lauri de glorie victoriosului pavilion al Marinei noastre.

Marinarul român nu s'a mulțumit numai să izgonească dușmanul din apele proprii, ori de câte ori a încercat să pătrundă în ele, dar a reușit să-l atace în chiar apele sale.

Astfel că, deși destul de tânără și nu așa de bine înzestrată ca marina năvălitorului dela Răsărit, Marina Română s'a dovedit mare și neîntrecută prin avântul, prin spiritul de sacrificiu, prn sufletul ei.

Faptele de eroism ale marinarilor noștri, uniți prin luptă și jertfă cu camarazii lor germani, au ridicat-o pe culmi de glorie nepieritoare.

Deaceea ziua de 15 August nu este numai sărbătoarea Marinei, ci este sărbătoarea întregului neam românesc.

Poporul Român este mândru, pe drept cuvânt, de Marina lui, care, veșnic de veghe, îi străjuește calea cea fără pulbere a apelor și-i asigură respirația prin ieșirea nestingherită la Marea cea mare, pentru care dela Mircea cel Bătrân și dela Ștefan cel Mare au luptat și s'au jertfit atâția domni și voevozi ai noștri.

Menirea cea mare a Marinei noastre e recunoscută azi de toată suflarea românească.

Fără asigurarea gurilor Dunării și fără Marea Neagră liberă pentru legăturile noastre cu restul lumii, România nu poate să trăiască.

Înzestrarea din ce în ce mai bună și organizarea cât mai temeinică a Marinei este, deci, una din marile porunci ale ceasului de față. O marină puternică va fi garanția libertății, propășirii și vieții noastre.

Numai așa vom putea stăvili amenințătoarea primejdie dela Răsărit, de gravitatea căreia nu se mai îndoește nimeni.

În anii de pace, ziua de 15 August era un prilej de serbări vesele și strălucitoare pentru Marina noastră. Încercările războiului și seriozitatea clipelor prin care trecem nu-i îngăduie decât să-și treacă pe război biruințele și jertfele trecute, și să fie gata, cu puteri mereu sporite, pentru încercările viitorului.

Fie ca prin binecuvântarea și ocrotirea cerească a Sfintei Fecioare, Marina Română să-și poată împlini până la capăt misiunea ei, spre mai marea glorie a Neamului și pentru biruința deplină și definitivă a dreptății românești.

Să trăiască, să crească și să înflorească viteaza noastră Marină!

„TRANSNISTRIA"

ORDIN DE ZI PE ARMATĂ No. 16

DIN 14 NOEMBRIE 1941

Forța Navală Maritimă a executat, în cursul lunii Octombrie, în Marea Neagră, o operațiune de cea mai mare importanță pentru protecția transporturilor maritime, destinate susținerei grelelor lupte duse de armată și aviație.

Cu toată amenințarea continuă a forțelor navale inamice mult superioare, operațiunea a fost executată în întregime, repede și precis; întregul personal român și german dând dovada unei perfecte pregătiri și comportându-se, în cele mai grele împrejurări, mai presus de orice laudă.

Pentru priceperea cu care a fost concepută și condusă această operațiune, precum și pentru destoinicia și bravura cu care a fost executată, citez ca exemplu pe întreaga Armată:

Forța Navală Maritimă, *cu navele puitoare de mine: „Regele Carol", „Dacia", „Amiral Murgescu";*

Distrugătoarele: *„Regele Ferdinand" și „Mărășești";*

Torpiloarele: *„Sborul", „Năluca", „Smeul";*

Canonierele: *„Ghigulescu" și „Dumitrescu";*

Precum și ofițerii, subofițerii și marinarii germani, cari au luptat și luptă alături de marinarii noștri.

ION ANTONESCU
Mareșal al României
și
Conducătorul Statului

MARINA NOASTRĂ

— Da! Isprăvi și mai mari se puteau aștepta dela Marina Română, dacă am fi avut o flotă mai puternică!...

— Inseși luptele din Răsărit ar fi prezentat altă desfășurare, dacă în Marea Neagră ar fi existat o flotă românească mai mare!... În primul rând, Odesa și Sevastopol cădeau mai repede și cu mai puține jertfe!...

Constatarea este unanimă, și veșnic repetată. Țara întreagă este astăzi, în sfârșit, convinsă adânc de nevoia isvodirii unor noi destine pentru Marina Regală Română.

Noi, Românii, o adevărată Politică a Mării nu am avut până acum! Marea a fost văzută numai cu ochii Romanticilor, dar nu și cu perspectiva Marinarului, care își zămislește efectiv propria-i călătorie, purtând totuși, dealungul mărilor, bogățiile altora, ale lumii.

O politică românească a mării cere, în primul rând, asigurarea definitivă a Gurilor Dunării, prin înzestrarea țării cu o puternică flotă de război.

O politica românească a mării cere totodată ca Marea Neagră să fie o mare liberă, iar această libertate nu poate fi asigurată decât prin existența unei puternice flote naționale.

Atunci de abia vom înțelege că Dunărea nu se varsă în Marea Neagră, ci se varsă tocmai la Dardanele, în Marea Egee, și de aici în Mediterană și în Atlantic!

De aceea, o politică românească a mării cere ca pavilionul românesc să fluture liber pe Marea cea Mare, și dincolo de Dardanele, pe Mediterana și pe Ocean, și aceasta este cu putință numai prin construirea unei puternice flote comerciale.

Bogățiile românești să nu mai circule decât cu vase și marinari români!

Umblând cu pavilionul nostru pe toate mările și oceanele, Poporul Român se va pătrunde de sensul european și universal al existenței, al devenirii sale românești.

Dar, pentru aceasta, trebuie Marina.

Iar Marinarul nu se creează decât pe mare...

Totuși, cu puținul pe care l-a avut în timp de pace, Marina Română a făcut tot ceea ce i s'a cerut în timp de război!

A scufundat pe „Moscova" și l-a avariat pe „Harcov"!

A scufundat, unul după altul, atâtea submarine sovietice!

A atacat pe inamic în propriile lui ape, și l-a isgonit din apele românești!

A brăzdat drumurile Mării Negre, asigurând paza convoaielor, deși colosul flotei sovietice era amenințător!

A fost prezentă la luptă: Pretutindeni! Totdeauna!

Cuvintele acestea flutură ca o flamură victorioasă și arată rezultatele fericite obținute de Marina Română în timp de război!

Ele vor trebui să arate, în vremuri de pace, destinul nou făurit pavilionului românesc: prezența și mersul în siguranță, pe toate drumurile de apă ale lumii, în toate vremurile, a acestui pavilion!

În toate ceasurile, pe toate mările!

Pretutindeni! Totdeauna!

Lozincă de prezent, lozincă de viitor!

Ea ne impune să legăm, definitiv, pământul nostru de marea noastră!

Și invers!

Să ne convingem, odată pentru totdeauna: fără mare liberă, nu am exista ca stat, nu am exista ca națiune!

Dela munte, dela șes sau dela deal, echipagiile noastre au arătat, prin fapte, în război și în pace, că un popor de plugari poate fi și un foarte bun popor de marinari.

Este mândria noastră!

Este și sensul orientării noastre viitoare!

Destinele de mâine ale țării se reazămă pe Mare.

Ca să fim tari, trebuie să fim și marinari!

S'a isprăvit deacum cu legenda Cenușăresei din poveste!

Suntem convinși că era Mareșalului Antonescu, va da țării marina necesară, care să fie prezentă, dela început, în Marea Neagră a Europei de mâine, când vom fi statul național cel mai puternic de lângă această Mare a destinelor noastre!

Emil Virtosu
Locotenent de marină în rezervă

DE STRAJĂ LA MARE

Ne-a așezat Providența într'un colț dintre cele mai fericite ale lumii.

Păduri înverzite ce coboară din creștetul munților pe povârnișurile Carpaților, vii și livezi care împodobesc dealurile, tot felul de grâne ce acopăr podișurile și câmpiile roditoare, fac din țara noastră un adevărat rai pământesc.

Râurile răcoroase, lacurile pline cu pește, apoi Dunărea și Marea Neagră, vin să-i complecteze cadrul armonios.

Aceste daruri hărăzite de Dumnezeu ne-au legat pentru vecie de pământul Patriei, în ciuda atâtor năvăliri și necazuri de tot felul. Căci au râvnit cotropitorii deopotrivă pământul, ca și cele trei mari brațe ale Dunării, care se pierd în întinsul Mării.

La Gurile Dunării s'au ciocnit interesele economice ale noastre și ale Europei cu voința încăpățânată a vecinilor dela Răsărit, cari au râvnit totdeauna să ajungă singuri stăpâni pe această mare poartă dela capătul celui mai lung drum fluvial al continentului european. Reușise să ni le smulgă pentru prima și ultima dată, în urma păcii încheiată la 1829. În scurt timp greșala a fost resimțită în sânul puterilor europene, iar Rusia invitată să părăsească, la 1856, Gurile Dunării.

Dunărea, precum se știe, leagă numeroase țări ale Europei. A o fi lăsat atunci în mâinile Rușilor, ca și în 1941 când încercau din nou să-i zăvorască porțile, însemna ca puterile europene să-și închine inima, renunțând la propria existență, de dragul ambiției unui stat hrăpăreț și primejdios.

Stăpânim acest fluviu binecuvântat, începând cu strămoșii noștri traco-daci. Pentru această eșire în larg s'a războit cu Turcii, la Silistra, viteazul voevod muntean Mircea cel Mare, care se intitula plin de mândrie: „Domn al Țării Românești, Voevod al Silistrei și al ținuturilor până la Marea cea mare".

Tot atât de bine și-a dat seama de însemnătatea ieșirii la calea cea largă a apelor voevodul Moldovei Ștefan cel Mare. Aceasta l-a făcut să ocupe cetatea Brăila, o puternică raia turcească, pe unde se scurgeau toate bogățiile Țării. Tot el s'a avântat să cuprindă și celelalte cetăți de pe malul mării: Chilia și Cetatea-Albă. Dela cucerirea cetății Chilia, pe care a botezat-o „Cheia Moldovei" i s'a tras și moartea. Flota comercială a marelui voevod se încumeta să opească dușmanul, care îndrăznea să ne încalce fâșia noastră de pământ.

Așa dar, dela primele „pânzare" de acum cinci secole, la cele dintâi începuturi ale flotilei române de pe timpul domnitorului Alexandru Ion Cuza, complectate cu o bună flotă comercială de Regele Carol I și întărită cu o flotă de războiu în zilele de glorioasă domnie a Regelui Mihai I, veșnic am stat de strajă la Mare.

Astăzi ca și în trecut apărăm Gurile Dunării și țărmul Mării, pentrucă, după cum spunea marele istoric și m politic Mihail Kogălniceanu, „cheia mântuirii noastre este drumul spre marea largă".

Din acest fluviu, care leagă uscatul cu întinsul mării, noi înțelegem să facem un mijloc de scurgere a produselor, pentru înviorarea vieții economice, care să contribuie la înflorirea culturală a tuturor statelor europene. Rusia ar face și acum ceeace a mai făcut altă dată: le-ar închide pentru Europa, spre a o înfometa și a-și atinge, astfel, vrăjmașele sale scopuri.

Isgonirea Rușilor în stepele din care au plecat asupra Europei cu gând de cotropire, ne dă putința să ne mișcăm în voie pe întinsul Mării noastre.

Faptul că acum au fost descoperiți atâți Români dincolo de Nistru, până la Gurile Bugului și ale Niprului, ne îndreptățește și mai mult să fim stăpânii unui țărm cât mai întins al Mării Negre, dela care nu trebue să ni se desprindă gândul ca și fapta.

Odată cu înlăturarea furtunei bolșevice, Marea Neagră a rămas marea nădejdilor noastre, peste care veghiază, ca un luceafăr luminos, ochiul neadormit al sentinelei române.

Diomid Strungaru

CREDINȚĂ ȘI NEAM

TÂLCUL EVANGHELIEI

UMBLAREA PE MARE

(SF. MATEI XIV, 22—34)

Dupăce a săvârșit mînunea înmulțirii pâinilor, Domnul Hristos și-a îndemnat ucenicii să se urce în corabie și să treacă în partea cealaltă a Mării Tiberiadei, urmând ca să se întâlnească acolo cu toții, după ce va da drumul mulțimii care nu se mai îndura să se despartă de El.

Când, ceva mai târziu, a rămas singur, Mântuitorul nu s'a grăbit să se întâlnească îndată cu ucenicii Săi, ci *„s'a suit pe munte să se roage, singur deosebi"*, rămânând acolo până târziu în noapte.

Adeseori simțea El nevoia să se smulgă din frământarea lumii și să se retragă în locuri singuratice și liniștite, unde să se roage și să poată răsufla în voie. Acest lucru se întâmpla mai ales după zile de activitate și de neodihnă, cum fusese și aceea care abia apusese.

Apostolii, plecați cu corabia spre țărmul celălalt al locului, nu au putut ajunge acolo din pricina deslănțuirei unei furtuni puternice și a vântului ce bătea împotrivă. Toată noaptea a fost isbită de valuri sărmana lor corabie, fără s'o poată scoate cu nici un preț la mal.

„Când se îngâna ziua cu noaptea, Iisus a venit la ei umblând pe mare". Privirile lor, obosite de nesomn și de osteneală zadarnică, s'au ațintit înfiorate spre vedenia, care călca pe valuri ca pe uscat și care se apropia cu pași rari și siguri de ei. *„Este o nălucă!"* au zis ei. *„Și de frică au țipat"*.

Ca să le alunge spaima și să le dea curaj, Domnul a încercat să-i liniștească grăindu-le: *„Îndrăzniți, Eu sunt, nu vă temeți!"* Apostolilor nu le venea să creadă că năluca aceea, a cărei apropiere îi înspăimântase de moarte, este însuși Învățătorul și Stăpânul lor. Petru, mai curajos, spre a se încredința că în fața lor nu-i o vedenie înșelătoare, i-a răspuns: *„Doamne, dacă ești Tu, poruncește-mi să viu la Tine pe ape. „Vino" i-a zis Iisus"*.

Fără să zăbovească o clipă, *„Petru s'a coborît din corabie și a început să umble pe ape ca să meargă la Iisus. Dar când a văzut că vântul era tare, s'a temut; și fiindcă începea să se afunde, a strigat: „Doamne, scapă-mă!"*

La strigătul lui după ajutor, *„îndată, Iisus a întins mâna, l-a apucat și i-a zis: Puțin credinciosule, pentruce te-ai îndoit?"* Și s'a urcat împreună în corabie. Vântul, care bătuse cu furie până atunci, s'a potolit ca prin minune.

În fața unor astfel de fapte, care-i copleșeau prin măreția lor, *„cei ce erau în corabie au venit și s'au închinat înaintea lui Iisus și i-au zis, Tu ești Fiul lui Dumnezeu!"*

Întâmplarea aceasta, ai căror martori au fost cei doisprezece apostoli, e plină de adânci și puternice învățăminte pentru noi creștinii.

Corabia cu ucenicii înfățișează omenirea, izbită din toate părțile de valurile furioase ale tuturor necazurilor și loviturile sorții. Despărțită de Mântuitorul, ea nu poate ajunge la liman și nici nu este în stare să se smulgă din furtuna care o hărțuește din toate părțile ca pe-o jucărie.

Iar Sf. apostol Petru închipue pe oricare dintre noi oamenii. Căci, după cum el a putut păși cu ușurință peste valuri, cât timp a crezut și n'a șovăit, iar din clipa în care s'a temut și s'a îndoit a început să se afunde, așa și noi, dacă avem credință tare, putem învinge orice piedici și trece peste valurile tuturor necazurilor și încercărilor; iar dacă ne lăsăm pradă îndoelii și desnădejdii, ne cufundăm și pierim înghițiți de valuri.

I. A.

RĂZBOIUL DE APĂRARE

„Noi suntem în război fiindcă s'au năpustit peste noi cei mai nedrepți dintre vecini. Noi ne apărăm sărăcia, și nevoile, și neamul. Românii luptă pentru hotare și pentru ființa neamului însuși.

Biserica deosebește două feluri de războaie: război de cotropire și război de apărare. Războiul de cotropire este urâciune la Dumnezeu și Biserica îl respinge. Războiul de apărare, însă, este ordonat de însuși Intemeetorul Bisericii.

El zice: „Poruncă vouă vă dau, ca să vă iubiți unul pe altul. Pe aceasta vor cunoaște toți că sunteți ucenici ai mei, de veți avea dragostea între voi. Dar dragoste mai mare nimeni nu poate arăta decât ca cineva să-și pună sufletul pentru semenii săi". De aci rezultă, că atunci când frații noștri, avutul lor, ogorul și Țara sunt în primejdie, să sărim să-l apărăm.

Iar altă dată Mântuitorul s'a rostit și mai categoric: „Când v'am trimis la propovăduire v'am zis să nu luați nici pungă, nici traistă, nici două haine, că vrednic este lucrătorul de plata sa. Acum însă vă zic: Cel ce are pungă să o ia și să-și cumpere sabie, iar cel ce nu are pungă, să-și vândă haina sa și să-și cumpere sabie".

† NICODIM
Patriarhul României

ȘCOALĂ ȘI BISERICĂ ROMÂNEASCĂ PESTE BUG

Descoperirea celor aproape 150.000 Români de peste Bug, prilejuită de pătrunderea armatelor noastre până în inima stepei rusești, a produs, pe bună dreptate, multă mirare și, în același timp, o mare bucurie în inimile celor ce au înțeles tâlcul și însemnătatea ei.

Iar faptul dăinuirii, pe alocurea în forme atât de curate, a dulcei limbi strămoșești, a datinelor și obiceiurilor din bătrâni și a atâtor întâlniri de adevărată viață românească, precum și simțământul, adeseori așa de puternic și de viu, al acestor îndepărtați frați ai noștri, că sunt una cu Românii de pretutindeni, era firesc să stârnească în sufletele celor ce au constatat sau aflat de aceste lucruri, încredere tot mai mare în virtuțile neamului și în împlinirea luminoaselor nădejdi ale viitorului.

Dar dacă Dumnezeu a avut grije ca, pe lângă grelele încercări la care am fost și suntem încă supuși, să ne mângâie și cu astfel de îmbucurătoare și întăritoare descoperiri, suntem datori să înțelegem toată însemnătatea lor și, mai ales, să nu pierdem prilejul unic ce ni se oferă, folosindu-l în scopul strângerii rânduriior și întăririi, atât ca număr cât și ca suflet, a neamului.

Conducerea de Stat are în program repatrierea cât mai apropiată a acestui însemnat grup de Români. Operația aceasta e destul de grea și îndeplinirea ei cuprinde nenumărate greutăți și jertfe. Pentru ca ea să fie pregătită cât mai bine și înlesnită, mai ales din punct de vedere sufletesc, se impune o acțiune de ajutorare și de luminare a acestor frați, bătuți de atâtea vânturi și loviți de atâtea furtuni, pentru o apropiere cât mai mare a ojr de sufletul Țării mume.

Acest lucru nu se poate înfăptui decât prin școală și biserică națională și în satele românești de peste Bug.

O asemenea acțiune se impune cu atât mai mult, cu cât însuși regimul sovietic a îngăduit, mai ales după 1930, înființarea de școli cu limba de predare moldovenească, unele cu 4, altele cu 6, iar câteva chiar cu 10 clase, în peste 20 sate rmânești din aceste părți. Ba, la Novo Mirgorod, a funcționat într'o vreme chiar un Technicum pedagogic, pentru pregătirea învățătorilor destinați satelor cu școli moldovenești.

Iar astăzi, după ce acești frați au fost descoperiți și liberați și prin sângele ostașului român, spre marea noastră durere nu există nici o școală moldovenească dincolo de Bug, ci numai școli primare cu limba de predare ucraineană, funcționând și acelea cu mari greutăți și întreruperi.

Cât despre biserică, situația e și mai jalnică. Ici și colo dacă s'a putut deschide câte un umil loçaș de închinăciune, în vreo casă particulară sau între zidurile goale ale vreunei foste biserici, scăpată ca prin minune de târnăcopul bolșevic. Preotii, de cele mai multe ori improvizați și neajutorați, sunt toți ruși sau ucraineni, cari nu știu o iotă moldovenește. De aceea nici vorbă nu poate fi de limbă moldovenească la slujbă sau în propovăduirea cuvântului dumnezeesc.

Astfel că procesul de ucrainizare, întărit sub regimul sovietic, se desăvârșește sub ochii noștri.

O asemenea stare nu mai poate dura, fără a păgubi în mod grav interesele cele mai vitale ale neamului românesc.

Știm că I. P. S. Mitropolit Visarion Puiu, omul faptelor mari și imediate, și-a pus încă din primele zile ale instăpânirii sale la Odesa și această problemă. Nu știm dacă și în ce măsură a avut putința să pornească la desfășurarea ei.

Bănuim că și d. Prof. T. Herseni, Directorul Culturii din Guvernământul Transnistriei, inițiatorul acțiunii de cunoaștere științifică și ridicare românească a satelor transnistriere, are cunoștință de această stare, a cărei gravitate nu-l poate lăsa indiferent.

Deaceea, din îndemnul d-lui A. Golopenția, neobositul și pasionatul cercetător al Românilor de peste Bug, care și astăzi își poartă pașii prin stepele Ucrainei pentru descoperirea ultimului pui de român, semnalăm aci nevoia urgentă și poruncitoare a organizării de școli și biserici românești în satele cu populație moldovenească majoritară de dincolo de Bug.

Amânarea acestei acțiuni nu poate fi decât spre păgubirea ireparabilă a intereselor neamului românesc, într'o vreme când este nevoie ca el să fie mai unit și mai tare ca oricând.

Ion Apostol

TRANSNISTRIA ÎN LUMINA CĂRȚII...

Căpitan Mailat N. Ioan: Transnistria. **Editura ziarului „Universul", București, 1942, în 8° pp. 144 (cu 3 hărți). Lei 120.**

Despre Transnistria și Transnistreni, adică frații noștri de peste Nistru până la Bug, s'a vorbit tot mai mult în ultimul timp.

Unul dintre cele mai documentate studii cu caracter istoric, social și politic asupra Transnistriei este al d-lui căpitan Ioan N. Mailat, ofițer de stat Major și doctor al Universității din Cernăuți.

Războiul actual i-a dat ocazia autorului să revadă Basarabia și Transnistria în timpul vijelioasei campanii pentru desrobirea acestei provincii românești.

Dornic să pună la îndemâna celor care uitaseră că Bugul nu Nistrul este granița noastră firească și istorică de răsărit, d. căpitan Ioan N. Mailat și-a adunat într'un volum fructul cercetărilor sale privind trecutul Transnistriei.

Opera „Transnistria" cuprinde opt documentate capitole, primele trei fiind consacrate așezării Tracilor între Carpați și Nipru și formării poporului român între ținuturile Traciei de odinioară.

Tracii au fost primii locuitori între Nistru și Nipru încă din epoca cea mai îndepărtată a istoriei.

De atunci studiile istorice au reușit să arunce lumină deplină asupra evoluției evenimentelor politice din această regiune.

Despre existența românilor acolo nu vorbesc numai cronicarii și istoricii români, ci mai ales străinii, cum arată d. Romulus Seișanu în călduroasa și documentata prefață scrisă operii d-lui căpitan Ion N. Mailat.

Astfel cronicarul rus Nestor pomenește despre Volohii (Românii) dela răsărit; iar cronicarul Nicetas Choniatos vorbește despre Vlahii de pe lângă principatul Halicului din Galiția Orientală, din 1164.

Vlahii aceștia cunoscuți și sub numele de Bolohoveni se întindeau și între principatele Holicl, Volinia și Kiev, până la Bugul de Sus, spune d. Romulus Seișanu în prefața sa.

Studiind epoca năvălirilor barbare, d. căpitan Ioan N. Mailat arată influența acestor mari migrațiuni asupra ținutului transnistrian în veacul al XVII-lea, când Turcii au început prima colonizare între Nistru și Bug, pentru a zăgăzui năvălirea cutropitoare a Tătarilor.

În Moldova domnea atunci Constantin Duca-Vodă, primul colonizator al provinciei de peste Nistru, cum este socotit în istorie.

Din cauza unor biruri pe care le pusese acest domnilor, mulți Moldoveni fugiseră peste Nistru, unde nu mai plăteau aceste impuneri.

A domnit în Moldova și la Est de Nistru, adică în Transnistria, între 1693—1696 și 1700—1704.

Când, din cauza altor evenimente politice, Românii din Galiția au fost siliți să se refugieze, ei s'au așezat în orașul Balta, fost timp îndelungat capitala Transnistriei și a Republicei Moldovenești, sub regimul comunist.

Iată cum împarte autorul fazele prin care-a trecut Transnistria în cursul veacurilor:

— Dela 1500 a. Chr.—271 p. Chr. adică limp de 1771 ani epoca de stăpânire traco-romană.

— Dela 271—1792, adică 1521 ani, domnia trecătoare a popoarelor barbare.

— Dela 1792—1941 stăpânirea silnică a Rușilor.

După ce justifică temeinic această împărțire pe epoci a istoriei Transnistriei, autorul se ocupă de rânduelile politice din fosta Republică Moldovenească sub regimul sovietic, pe care publicul o cunoaște într'o măsură oarecare din cele scrise în gazete, înainte și după izbucnirea războiului dela Est.

Transnistria a fost supusă aceluiași regim ca și restul Rusiei sovietice — până când armatele eliberatoare au înlăturat dominația regimului bolșevic, al colhozurilor și sovhozurilor.

Dl căpitan Ioan N. Mailat schițează ca încheiere împărțirea administrativă de astăzi a Transnistriei, unde munca românească de reconstrucție a dat roade dintre cele mai fericite, care se vădesc tot mai mult dela un an la altul.

După cum afirmă și d. Romulus Seișeanu, autorul operii „Transnistria" s'a străduit și a reușit să prezinte opiniei publice o lucrare substanțială de sinteză geopolitică, menită să îmbogățească literatura noastră istorică cu o nouă contribuție pentru cunoașterea țării românești de peste Nistru.

Scrisă într'un limbaj lesne de insușit pentru oricine, dar documentată cu o seamă de mărturii care o fac deosebit de prețioasă, cartea d-lui Ioan N. Mailat nu trebue să lipsească din nici o bibliotecă, ea fiind încă o dovadă a legitimității războiului pe care-l ducem la Est.

Dr. Ion I. Pogana

Din trecutul nostru
ORGANIZATORI DE ȚARĂ

Între Domnii ce stau ca stâlpi întemeetori de țară, sunt *Mircea cel Mare* (1386—1418), în Muntenia și *Alexandru cel Bun* (1400—1432), în Moldova.

Amândoi au avut parte de domnie lungă, câte 32 ani și fiind și buni gospodari, au statornicit cum nu se poate mai bine cele 2 principate: au întemeeat sate și orașe, au înălțat mânăstiri și au îngrijit de biserică, au desvoltat comerțul cu vecinii și între țările lor, pentru că au domnit în aceeași vreme, au hotărît diregătoriile, și atâtea altele.

Sub dânșii, principatele erau bogate în vite, miere și ceară, care se vindeau mult peste granițe.

Pentru nezot, umblau bani bătuți în țară, dar și monede poloneze, ungurești, tătărești și altele.

Viața era îmbelșugată și lumea se înmulțea necontenit.

Singura deosebire între cei doi Domni a fost doar aceea că Mircea a purtat multe războaie cu Turcii, pe când Alexandru era un om pașnic.

Sub Mircea, Muntenia a avut cea mai mare întindere pe care a cunoscut-o vreodată, căci într'o vreme el se intitula *„Mare Voevod și Domn a toată Țara Ungro-Vlahiei și ale părților de peste munți*, încă și spre *părțile tătărești și Duce al Amlașului și Făgărașului, al Banatului dela Severin domn și de amândouă părțile peste toată Dunărea până la Marea cea mare și cetății Dârstorului stăpânitor"*.

Dobrogea este prin urmare a treia oară oficial pomenită în hotarele românești, după Boerebista și Romani, așa că pretențiile năvălitorilor din 679 Bulgarii, sunt cu totul neîntemeiate

Mircea își întinsese stăpânirea asupra Dobrogei și pentru motivul că mama sa era fiica despotului bizantin Dobroteci, din Cavarna.

Când a luptat singur cu Turcii el a fost biruitor, dar când a avut alături pe alții, ca la *Nicopole* 1396, pe Sigismund regele Ungariei, de exemplu, a pierdut bătălia.

Însemnătatea politică a lui Mircea se leagă mai ales de cele două mari victorii dela *Rovine*, prima lângă Craiova și a II-a pe Ialomița, asupra lui Baezid, a cărui înfrângere o descrie atât de frumos marele nostru poet Eminescu în scrisoarea III.

De aceea el a fost în stare să se amestece și în treburile împărăției turcești, susținând la tron pe doi din fii lui Baezid, *Muza* și *Mustafa*.

Deși s'a războit cu Turcii și-a dat însă seamă că pentru siguranța viitoare a țării sale tot este mai bine să se înțeleagă cu dânșii și de aceea li s'a închinat în 1413.

Mircea moare în 1418, numit de ai săi *„cel mare"*, iar de unii din cei pe cari i-a apărat contra Turcilor *„principe între creștini, cel mai viteaz și mai ager"*.

Mormântul lui este în cea mai frumoasă biserică pe care a zidit-o, la *Cozia* (jud. Vâlcea), unde se și vede zugrăvit în chip de cavaler medieval, alături de fiul său *Mihail*, ce i-a urmat în domnie.

Ultimii ani ai lui Alexandru cel Bun au fost amărâți de războiul nereușit ce a trebuit să-l poarte cu Polonii. Aceștia împrumutaseră de la un înaintaș al lui Alexandru, *Petru al Mușater*, 3.000 galbeni și a lăsat ca zălog Moldovei, provincia de dincolo de Ceremuș, *Pocuția*. Cum datoria nu fusese achitată complet, iar între timp Polonezii își luaseră zălogul, Alexandru s'a gândit să-i execute, dar nu a izbutit. Supărarea domnului moldovean era apoi mare și pentru aceea că el ajutase întotdeauna pe regii poloni, iar aceștia s'au arătat nerecunoscători.

Alexandru cel Bun este înmormântat în mânăstirea *Bistrița*, de lângă Piatra Neamț și a fost numit de urmași pentru caracterul lui blând, *„cel bun"*.

De domnia acestui dintâi organizator al Moldovei se leagă și un mare eveniment cultural: Învățatul călugăr *Grigore Tamblac*, român macedonean, trimis al împăratului din Constantinopole, care a rămas multă vreme la noi, unde a întemeiat și a condus *școala dela Suceava*, un fel de Institut din zilele noastre.

Vin vremuri grele

După moartea lui Mircea cel Mare și Alexandru cel Bun, Muntenia și Moldova pierd foarte mult din însemnătatea pe care au avut-o și aceasta aproape numai din cauza nevredniciei urmașilor, ce se certau pentru domnie. Din această pricină, vecinii, mai ales Ungurii și Polonii, cari tineau ascunși la ei câte un pretendent, se amesteceau în principate și-și puneau domnul lor, ocupând totodată și părți din țară, ca: Severin, Chilia și Hotin. Nu mai vorbim de Turci, cari se apropiaseră și mai mult de noi, prin cucerirea *Giurgiului*, transformat în raia, și a Dobrogei.

Singurii domni cari merită să fie pomeniți în acest timp, sunt în Muntenia, *Vlad Dracul*, un fiu al lui Mircea, ce a purtat lupte victorioase cu Turcii, iar în Moldova, *Bogdan II*, biruitor asupra Polonezilor. Domnul moldovean era un fiu al lui Alexandru cel Bun și a fost ucis de un frate al său, *Petru Aron*.

De altfel omorurile și schingiuirile între domni erau atunci la modă, pentrucă mai niciunul dintre ei nu a murit în scaun sau de moarte bună... Atât de mult se ticăloșiseră urmașii marelui Mircea și ai bunului Alexandru!

Ioan Corvin de Huniadi...

Dacă la Românii din Principate se petrec astfel de lucruri dureroase, peste munți, în Transilvania, situația era deasemeni foarte tristă. Frații noștri de acolo o duceau din ce în ce mai greu, pentru că Ungurii le răpeau chiar *limba* și *credința*. De aceea s'au și răsculat ei în 1437. Înstrăinarea s'a întâmplat mai ales cu o parte din cnezi și din boeri, pe cari asupritorii i-au atras de partea lor. Aceștia și-au păstrat averea, dar și-au pierdut în schimb — ca și Iuda trădătorul — sufletul.

Cu toată starea de slăbiciune în care se găsea acum neamul nostru, avem însă mândria să spunem că în cei aproape 40 ani câți s'au scurs, de la Mircea până la Ștefan cel Mare, sabia creștinătății, victorioasă în contra Semilunei, a fost purtată tot de un român, *Iancu de Huniadi*, de fel din părțile Hațegului.

Prin vitejia lui, acest român, înstrăinat, ce-i drept, a oprit cu cel puțin 50 ani înaintarea Turcilor la Nordul Dunării și a fost, pentru vremea sa, conducătorul întregului neam românesc, căci a schimbat pe toți domnii din Principate care țineau mai ales cu păgânii.

Pentru meritele lui, 8 victorii asupra Turcilor și bun gospodar, nobilii unguri, deși îl urau că era „valah", l-au făcut însă guvernator al Ungariei — cât timp această țară avea ca rege un copil, — iar mai târziu pe fiul său, *Matei Corvin*, l-au ales chiar rege (1458).

Despre acesta Ungurii scriu că a fost cel mai mare rege pe care l-au avut vreodată, iar o zicală ce se aude încă și astăzi, spune: „a murit craiul Mateiaș, a murit și dreptatea".

Păcat însă că nu pot zice așa ceva și Românii, fiindcă pentru ei, acest înstrăinat de neam, a fost un mare asupritor, ba a căutat să supună și pe Ștefan cel Mare.

Iancu Corvin este îngropat în biserica cea mare catolică din cetatea de la Alba Iulia, iar la Cluj se poate vedea casa unde s'a născut și a crescut Matei Corvin — azi transformată în muzeu — ca și măreața statuie pe care i-au înălțat-o acestia din urmă, Ungurii.

Prof. C. V. Pușcașu

Viața Transnistriei

TRANSNISTRIA NOASTRĂ

Dacă ne aruncăm privirea pe o hartă, observăm numai decât, că Prutul, Nistrul și Bugul, ne apar întocmai ca trei frați de cruce, atât în ce privește numele lor bărbătești, cât și în privința obârșiei lor: pornesc cam din aceeaș parte, de pe unde au luat ființă cele mai vechi înghebări de sătulețe românești: cnezatele bolohovene. Asemănare între ele mai este apoi și în ce privește cursul paralel, dela nord spre sud, al acestor râuri, până la vărsarea lor în aceeași mare.

În ce privește pământul udat de aceste trei râuri, adică regiunea dinspre Carpați și până'n Bug, după studiile făcute de către învățații geografi, prezintă o unitate desăvârșită, atât în privința compoziției solului, ca și în privința reliefului, ca râuri, locuri, șesuri, dealuri, podișuri.

Aceeaș structură și înfățișare a terenului a prilejuit, în linii generale, aceeaș climă, adică acelaș fel de ploi, de veri călduroase și ierni friguroase.

În sfârșit, acelaș sol și aceeaș climă, au dat naștere în mod natural și la acelaș fel de plante: cereale, legume, pomi, nutreț, flori, arbori, precum și la acelaș fel de faună, adică la acelaș fel de vietăți.

Din unitatea de împrejurări mai sus arătate s'a ajuns și la crearea, în mod organic, a unui anumit tip de om, în aceste părți acelaș în trăsăturile lui caracteristice, de mii de ani, purtând după evoluția vieții lui și a formelor de Stat, din decursul veacurilor, când numele de ilir, când get, când dac sau roman, apoi vlah, valah, voloh, bolohovean, moldovean și în sfârșit, român.

Transnistria, privită în lumina acestor dovezi ne apare nu numai ca o parte întregitoare a pământului țării noastre, ci ca ceva odrăslit din însăși ființa noastră națională, întocmai ca o coastă a propriului nostru corp, ca o floare a aceleeaș grădini, ca o creangă a aceluiaș arbore national, într'un cuvânt: ca ramura cea mai întinsă spre Răsărit, din trunchiul stejarului puternic daco-roman.

Iar în toată această deslușurare de fapte, din trecutul nostru istoric, Prutul, Nistrul și Bugul, au avut rolul de pionieri înaintați ai românismului, căci au indicat, înlesnit și au dus efectiv, pe undele lor limpezi, cursul vieții românești spre Sud și Est.

Ele, aceste râuri, au fost ca niște alți trei magi mesianici, cari au prevestit de mii de ani nașterea poporului român și s'au închinat pios, epocei de lumină creștină și de civilizație, pe care acest popor este chemat s'o trăiască, lângă hotarele oceanului de barbarie din Răsărit.

Apoi după felul cum aceste trei fluvii, impart în trei, pământul vechei Moldove, Trasnistria ne apare atât de unită de pământul străbun, ca a treia parte a aceleeași frunze de trifoi, ca un braț de sus, din aceeaș sfântă cruce și ca însăși una din fețele, celei de o ființă și nedespărțite Sfinte Treimi. Dumnezeirea cea a tot cuprinzătoare și stăpânitoare, căreia ne închinăm noi creștinii români, ca și părinții noștri și Care ne va ajuta, deci, ca întocmai ca oricare din ipostasele Sale, eterne, deoființă și nedespărțite — tot așa nedeslinită pe veci, de Patria Mamă, să rămână deapururi și scumpa noastră Transnistrie.

Ioachim Fuioagă

MASACRELE DIN PĂDUREA OLĂNEȘTI

Masacrele dela Olănești pot fi numite cu drept cuvânt punctul cel mai dureros din istoria calvarului Moldovenilor din Uniunea Sovietică. Aici, în acest ținut românesc, batjocora agenților G. P. U.-ului asupra poporului moldovenesc a depășit orice închipuire.

Faptele s'au petrecut astfel: La 23 Februarie, orele 12 de noapte, pe malul sovietic din fața comunei Olănești (Basarabia) s'au auzit bubuituri foarte puternice, care au durat 20 de minute. Între timp, pe malul românesc și-a făcut apariția un grup de refugiați; privirea lor era îngrozitoare. Ochii, plini de frică și groază, hainele de pe ei erau rupte. Din acești 20 de refugiați, 8 erau grav răniți de grănicerii sovietici. Ei povestesc că 60 de Moldoveni s'au hotărât să părăsească „Moldova Sovietică", spre a se aseza în Basarabia românească. Situația, acolo, este atât de grea, încât nu-i cu putință să trăiască cineva mai departe. În continuare, mărturisesc că îndată ce acești nenorociți au pus piciorul pe ghiață, grănicerii roșii au deschis focul. Țipetele de groază s'au amestecat cu răcnetele celor răniți și muribunzi. În acest măcel nemaipomenit de crud și-au găsit moartea 40 de bărbați. Printre victime se aflau multe femei și copii.

Aici a avut loc o adevărată baie de sânge a victimelor nevinovate. Nimeni din moldoveni nu era înarmat. Apoi, în afară de aceasta, evenimentul sângeros a avut loc într'o sferă neutră, în mijlocul pădurei din fața comunei Purcari. La un semnal, a fost luminat de rachete. Grănicerii sovietici cereau ajutoare, pentru a omorâ pe toți Moldovenii nenorociți, care voiau să părăsească Uniunea sovietică.

Țipetele disperate ale femeilor și bătrânilor, strigătele copiilor care implorau ajutor spintecau liniștea pădurii, în timp ce cei mai mulți dintre ei cădeau gemând.

O altă unitate din rândurile armatei roșii urmărea trăgând după țăranii care fugeau spre malul românesc; aceștia ca prin minune, s'au putut rupe din mijlocul celor cuprinși sub focul mitralierelor rosii. Victimele erau locuitori din trei sate învecinate din fața comunei Purcari, jud. Tighina.

Puținii refugiați, scăpați cu zile, povestesc, că sate întregi de Moldoveni încearcă să treacă Nistrul, în Basarabia. Din această cauză, guvernul sovietic a procedat atât de crud față de populația civilă, nevinovată. Din Republica Moldovenească s'a organizat astfel un adevărat exod spre țara liberă.

Cauzele exodului refugiaților în România

Partidul comunist a adoptat în programul său naționalizarea solului și subsolului. La început aceasta a fost mai mult o tactică de luptă pentru a atrage țărănimea și muncitorimea. Declarația drepturilor și îndatoririlor muncitorilor care stau la baza primei Constituții sovietice, proclamă înlocuirea proprietății private și cere introducerea proprietății socialiste. „Atunci, spune declarația, toț pământul, cu solul și subsolul, și toate uneltele (și mijloacele de producție, create prin munca clasei muncitoare, vor aparține, pe bază de proprietate socialistă, întregului popor, făcând parte din uniunea frățească a muncitorilor".

Principiile acestei Declarații au fost introduse și în Programul Internaționalei comuniste adoptată de Congresul al VI mondial, ce a avut loc la 1 Septembrie 1928.

Pentru regimul sovietic aceste principii au servit ca bază în politica social agrară. Ele au evoluat paralel cu întregul sistem de guvernare. La început Sovietele au introdus politica agrară a comunismului militar. Dezastrul provocat de revoluție a introdus schimbul în natură. Moneta n'avea nici o valoare. Guvernul lua totul dela țăran și muncitor fără a-i da ceva în schimb. Între guvernanți și guvernați s'a creat o prăpastie. Ura asupriților împotriva asupritorilor ajunsese la apogeu. Țăranii și muncitorii s'au văzut înșelați de o minoritate care a luat frânele conducerii.

Această nesocotire de drepturi a dat loc la cunoscuta răscoală dela Cronstadt, condusă de marinari.

Lenin, singurul care a simțit prăpastia, imediat a dat înapoi. Îngrozit de răscoala poporului, el proclamă în 1922 libertatea comerțului și proteguirea țăranului. Noul sistem denumit Noua Politică Economică, inaugurează circulația bunurilor și comerțul între sate și orașe pe baza principiilor capitaliste.

Aceste măsuri reînviază viața din Uniunea Sovietică. Libertatea lăsată țăranului contribuie mult la ridicarea economiei ruraje. De azi înainte, până la inaugurarea primului plan cincinal, 1929, țăranul se socoate stăpân deplin al pământului pe care-l muncește. Din rândul țărănimei se ridică o nouă pătură de oameni harnici, având destul pământ pentru muncă. Aceștia sunt chiar stimulați de guvern, iar Cicerin, fostul comisar la externe, se exprima cu mândrie despre culaci, pe care-i socotea ca bază a regimului sovietic.

Cu timpul însă totul se schimbă. Paralizia, apoi moartea lui Lenin, aduce mari deslănțuiri în sânul partidului și produce schimbări radicale în sistemul de guvernare. Trotchi (Leiba Braunștein) avea cele mai mari șanse de a ajunge succesorul lui Lenin. A avut însă două nesanse: a) ca evreu a provocat manifestații antisemite chiar în sânul partidului și b) a neglijat partidul ocupându-se mai mult de armată. În schimb Stalin a activat în sânul partidului comunist unde și-a plasat oamenii care i-au adus triumful.

În lupta dintre acești doi pretendenți la fostul imperiu al țărilor cu 191 de persoane, s'a desvoltat țărănimea conservatoare, care, înstărită, amenința chiar prăbușirea regimului. Această amenințare se evidențiia pe zi ce trecea. Trotchi a fost primul care a dat alarma arătând contrastul dintre sat și oraș, între raporturile de producție și consumație, cae amenințau cu desechilibrarea economică.

Stalin ajuns învingător a adoptat propunerea lui Trotchi proclamând industrializarea și colectivizarea agriculturii, care constitue bazele primului plan cincinal (1929—1932)

Aceste măsuri reclamau sume foarte mari din partea statului. În primul rând ele au fost îndreptate împotriva comercianților. Toți aceștia, fie că aveau prăvălii la sate și orașe, sau alte întreprinderi, au fost impuși la dări atât de mari, încât nu le puteau suporta. Negustorii și industriașii au fost nevoiți astfel de a lichida întreprinderile.

Majoritatea acestor comercianți și industriași erau evrei. Dar ei n'au fost loviți în existența lor, deși măsurile luate de guvern îi priva de dreptul de vot, de cartelă pentru alimente și de locuință. Deprinși a se acomoda oricăror împrejurări ei se transportau în altă parte, la orașe. Acolo se înscriau în partidul comunist și, prin legături, căpătau servicii fie în comerțul de stat, fie în alte întreprinderi.

Până în anii 1928—1929, când se pune în aplicare primul plan cincinal, guvernul sovietic acordă o atenție însemnată țăranului. Fiecare are posibilitatea de a munci pământ cât poate. Statul încurajează chiar prin acordarea de premii pe acea care muncesc peste normele fixate. Acordă credite pentru procurarea de unelte agricole, etc.

Populația întreagă depunea maximum de muncă pentru a-și îmbunătăți situația materială. Statul era cointeresat căci creștea situația economică a țării. O altă măsură de înlesniri era că statul, prin organele sale, fără intermediari, cumpăra dela țărani surplusul de produse agricole. În schimbul acestor produse țăranul cumpără dela cooperativele statului mărfurile necesare pe preturi convenabile.

Paralel cu aceste măsuri, guvernul înlesnea colectivizarea benevolă a țăranilor. Momiți de avantagii însemnate, cu procurarea de unelte agricole mecanizate, parte din țărani, chiar din rândul celor înstăriți, au acceptat munca câmpului în colectivitate. Dar, de la început colectivizarea, chiar benevolă, n'a dat roadele așteptate. Au dispărut interesul, stimularea și concurența.

Atunci guvernul a împărțit pe țărani în trei categorii: a) culaci, b) mijlocași și c) săraci, conform cu principiul divide et impera. Toată atenția a fost îndreptată spre sărăcime. Țăranii săraci și servitorii dela țară, au fost atrași în colhozuri, unde li s'au promis toate uneltele mecanizate, vite și scutire de impozite. La început li s'a dat pe gratis sămânță.

Țăranii înstăriți, culaci, erau în afară de lege și puși la discreția acestei sărăcimi, inconștiente, menită a duce la îndeplinire hotărârile guvernului și ale partidului.

Activitatea dusă împotriva țăranilor înstăriți a fost inaugurată prin sistemul de impozite. Partidul comunist a înființat comisii de impunere în fiecare sat, compuse din câte un delegat din partea sovietului sătesc, un reprezentant al comisiei financiare și trei membri din sânul comitetului săracilor. Comisia lucra sub egida reprezentantului partidului de raion.

Impunerile începeau cu țăranii înstăriți. Ele depășeau cu mult veniturile realizate. Gospodarii erau obligați ca în termen de o zi și o noapte să achite impozitele în bani și în natură prevăzute în decizie. Altiel impozitele se urcau, încât această clasă de țărani era pusă în imposibilitate de a se achita față de stat.

Prin aceste măsuri neumane țărănimea înstărită a ajuns muritoare de foame. Dacă nu avea de unde plăti, i se confisca totul de către țăranii săraci. Locuințele se rechiziționau pentru colective, sau se încredințau elementelor sărace, ori chiar se distrugeau.

Foștii culaci ajunseseră să locuiască în bordeie, ca elemente tolerate, sau deportați în Siberia, la munci forțate pentru a servi la realizarea planului cincinal.

Măsurile luate împotriva țăranilor înstăriți au fost atât de aspre, încât au paralizat întreaga țărănime. Nimeni nu îndrăznea să se împotrivească din groaza de a nu-i ajunge rândul.

După culaci a venit rândul țăranilor mijlocași. Iar în urma acestora s'a ajuns și la cei săraci. Toți cei ce se împotriveau măsurilor guvernului eru considerați ca dușmani ai poporului.

Regimul asupritor a devenit atât de greu, încât țărănimea părăsea satele și se îndrepta în toate părțile, mai mult spre orașe.

Din toate naționalitățile, cele mai asuprite au fost țărănimea germană și română. Aceste două minorități au fost primele, care și-au pus de gând să părăsească Uniunea sovietică, lăsând pradă tot avutul lor. Nemții, refugiați pe ascunse la Moscova, au obținut pașaoarte de plecare dela ambasada germană. Vestea îmbucurătoare a produs o mare mișcare în sânul acestei minorități, încât mulți au reușit să părăsească teritoriul sovietic. Printre ei fac parte și germanii menoniți de care am vorbit mai sus.

Măsurile guvernului sovietic luate împotriva acestei categorii de cetățeni n'au avut efectul așteptat. Ele au da naștere unui conflict diplomatic între guvernul german și cel sovietic. În cele din urmă mulți germani au fost lăsați liberi să părăsească teritoriul Uniunii sovietice.

Moldovenilor însă n'are cine să le ia apărarea. Ei n'au un reprezentant căruia să se plângă, care să le dea o mână de ajutor, sau măcar o mângâere cât de neînsemnată. De aceia lor nu le rămâne decât refugierea în țară, lăsând pradă bolșevismului tot avutul.

Ceilalți, care nu puteau fugi în România sau alte țări, erau deportați în Siberia. Deportările se făceau din toate părțile periferice ale Rusiei Sovietice. Astfel în 1930 în ținutul Vologda în 44 de biserici și mănăstiri se aflau închiși câte 200 de suflete, destinate deportării. În acelaș an, în regiunea Arhanghelsc, unde se află mulți Moldoveni deportați, au fost construite 1700 barăci mari, a 300 de persoane, menite a găzdui pe acești nenorociți. Exilații prestau o muncă de 12—14 ore, în schimbul căreia primeau o rație de 400 grame de pâine proastă.

Un italian, născut și căsătorit în Rusia, ne povestea la Paris că în Uniunea sovietică se află cel puțin 15 milioane de arestati sau deținuti în diferite lagăre. Toți acestia duc o viață pe care firea apuseană nu și-o poate închipui.

Din cele de mai sus se vede limpede ce crizmile sovietice au depășit orice imagini. Aici, ei sunt liberi, dar nostalgia locurilor natale îi omoară. În general, suferințele prin care au trecut refugiații până ce au ajuns în România, sunt peste putință de a fi redate în totul.

În Comitetul pentru Ajutorarea Refugiaților Moldoveni sunt unii care, din cauza fricei, a suferințelor și a peripețiilor au căpătat epilepsie. Astfel e cazul cu Gh. Alexie, din comuna Molovata, raionul Dubăsari, care a fost exilat în Taiga din nordul Siberiei. Într'o noapte împreună cu doi conaționali, au luat-o la drum unde-i vor duce ochii. Au mers mai mult noaptea prin păduri virgine. N'aveau nicium mijloc de orientare afară doar de muschii dela rădăcina copacilor. Era atât de întuneric încât nu se vedea nimic în față. Mergând s'au lovit de un corp, care se clătina. S'au speriat pentru că nu știau ce poate fi. Când au aprins un chibrit, au recunoscut figura unui Moldovean din satul vecin. Jos, un răvaș semnat de cel nefericit, spunea: Am rătăcit și nu știu încotro să merg mai departe. N'am nici mâncare, nici îmbrăcăminte. Rugați-vă la Dumnezeu pentru iertarea sufletului meu. Instiințați soția și copiii despre moartea mea. Gheorghe Păstărie din satul Goian, raionul Dubăsari, Republica Moldovenească".

N. P. Smochină

FUGAR DIN „RAIUL BOLȘEVIC"

...Sunt peste 20 ani de când, într'o noapte friguroasă de iarnă, un om își încredința viața ajutorului ceresc și tăriei stratului de ghiață de pe Nistru...

Sunt ani de-atunci ...și parcă-i astăzi!..

Fulgii de zăpadă punctau negrul nopții și erau singurul „drum al robilor" pentru bietul fugar.

Întunericul contura umbra nedeslușită în față; ghiața scârțâia, iar inima pribeagului svâcnea din ce în ce mai tare, vrând să-i facă și mai grele clipele de cumpănă, prin care trecea.

În față, nepătrunsul zilei de mâine, iar în urmă îngândea moartea în chinuri, căci îndrăznise să nu placă regimului celor fără Dumnezeu...

Înainta încet și tremura de frig, de foame și de teamă...: Un pas greșit și ghiața și-ar fi împlinit un tragic destin, păstrând apoi taina în veșnicia Nistrului.

Teamă, căci nu departe pândeau în negură picheturile morții, ce n'ar fi pregetat să înroșească și acum apele, ca de atâtea ori, cu atâta sânge nevinovat...

Teamă, căci împușcăturile se auzeau când mai des, când mai rar și cât de aproape uneori!...

Strângea pumnii și încleșta dinții, dar pășea înainte.

Dar unde se ducea oare și cum de îndrăznea să înfrunte vitregia timpului pe drumuri troienite?

Da, îndrăznea!

Era un fugar din „raiul bolșevic..." În ochi avea luciri de puteri supreme, iar în suflet îi tremura un plâns... Lăsase un cămin pentru care muncea cu drag, cu râvnă cinstită; lăsa mormintele încă proaspete ale părinților; lăsa trupurile nerăsbunate ale celor doi frați ucisi mișelește și lăsa pe surioara-i dragă, fără ocrotire... Lăsa totul, lăsa satu-i drag Hârjăul... Când îl va revedea oare?

N'a mai putut rămâne!

Prea era greu amarul, prea mult venin, prea grele încercările pentru bietul popor robit, înșelat atât de neomenește...

Doi ani de zile rătăcise prin codru ca un haiduc, hărțuit, nemâncat, îmboldind oamenii la o contra răscoală: doi ani de viață chinuită, de muncă neobosită, ca să lămurească tuturor adevărul cum că „raiul" nu-i decât un iad, un groaznic iad, în care omul e înjugat mai rău decât animalul.

Rătăcind prin păduri sau zăcând în închisorile Ceka-ului, a înțeles și mai bine prăpastia în care se va prăbuși colosul rusesc. Poate acest fapt nu-l interesa, dar îl preocupa durerea bietului popor, pe umerii căruia cădea năpasta, poporului de sute de mii de Români ce locuiau până dincolo de Bug.

Il durea și le-a spus-o, dar puțini l-au crezut! Și cât de tristă, de crudă a fost realitatea, când le-a căzut vălul de pe ochi... Chiar în Hârjău... I-au lăsat în pace la început ca apoi să-i despoaie de tot ce aveau, iar în cele din urmă să le ia chiar viața... Au căzut cei mai buni, fie împușcați, fie în convoaiele de exilați... Erau ridicați de-acasă fără să știe de ce și unde sunt duși și erau împușcați cu sutele în miez de noapte, mișelește, fără judecată și fără vină.

Cu ce puteau fi învinuiți? Poate fiindcă au trăit cinstit o viață de om, cu frica lui Dumnezeu, durându-și gospodăria și muncind ogorul strămoșesc. Poate pentru aceasta le-au pustiit satele, le-au ars ogoarele și le-au luat bunurile și 'n locul vieții pașnice au adus pustiul...

Și n'au lăsat nici pe cei tineri. Pe unii i-au biciuit, i-au luat la munci; i-au ridicat pe alții, iar brutele de conducători au căutat să îndobitocească poporul... N'au rămas în sate decât copiii, speriați și chinuiți de sângele din jur, neînțelegând această răsturnare de lucruri și bătrânii, triști, palizi deatâta suferință...

„A coborît Antichrist pe pământ" spuneau cu toții și își făceau, în taină, semnul Sf. cruci.

Și asta de abia după doi ani...

Așa se întrona regimul raiului bolșevic. Sate în care se strivea tot ce părea curat și sfânt sau sate arse din temelii, a căror ruină îți dădea rană în suflet, ți-l sfâșia...

Unde era viața de altădată a Moldovenilor de peste Nistru?... Doina lor, doina lor dragă, cine s'o mai cânte?

Frumosul lor port, jocurile săltărețe cine va avea fericirea să le revadă?

Pământ românesc, Republica Moldovenească, ajunsese paragină și rug...

Dar numai cine a îndurat sau a simțit tragedia fraților Transnistreni, a bietului fugar și a tuturor fraților noștri de dincolo de Nistru, care în mare parte își căutau adăpost în Patrie, „dincolo", cum spuneau ei, numai acela îi poate înțelege pe deplin, numai acela îi vede în adevărata lor lumină...

Treceau Nistrul convoaie nesfârșite, înfruntând moartea și necunoscutul. Se încredeau în Pronia cerească și treceau, înnot sau pe ghiață... Și câți n'au înroșit cu sângele lor curat, românesc, apele Nistrului... Scumpii noștri, plecați cu valurile Nistrului, jertfa voastră n'a rămas nerăsbunată!...

...Și-așa a trecut Nistrul, într'o noapte de iarnă, acum 20 și mai bine de ani, tatăl meu, din Hârjăul Transnistriei. Trecea în țară, să spuie tuturor că peste Nistru sunt Români, sute, mii de Români, cari cer ajutor, cer mântuire și cari luptă încă cu ultimile lor puteri, ca să-și păstreze graiul, dulcele graiu moldovenesc, al Moldovenilor lui Ștefan cel Mare și Duca-Vodă.

Puțini știau atunci de Transnistria, iar dușmanii vegheau ca să n'o afle mai mulți. Domnul a vroit ca să fie câțiva Romani Transnistreni luminați, cari și-au închinat viața unui singur ideal: alipirea Transnistriei la Patria-Mamă! Lor le mulțumește toată Transnistria, pe ei nu-i uită nici un Transnistrian!

...Și tatăl meu, refugiat transnistrian, s'a căsătorit cu o soroceancă, întemeind un nou cămin, dar a trebuit să lupte cu multe greutăți, căci una este să continui munca unui șir de generații, cari adaugă cărămidă nouă la temelia gospodăriei moștenite și alta este să ridici o gospodărie nouă numai cu două brațe.

Și a plecat mai departe, în „Regat", în Muntenia, ca să cunoască adevărata viață românească și să-și crească copiii în cel mai curat focar de românism.

Și așa am crescut în graiul țării dragi, într'o țară liberă și frumoasă, întregită, dar am învățat din copilărie durerea fraților de dincolo, robiți și chinuiți.

În locul basmelor cu Ilene și Feți-frumoși, am ascultat povestea poporului român, povestea Românilor risipiți peste hotare. Și le-am simțit rugămintea din ochii triști, le-am înțeles chemarea și lunga așteptare: „când veniți să ne desrobiți, fraților?..."

Valentina Turjanschi

(Continuare în pag. 4-a)

MAREȘALUL!

Mareșalul, zid de piatră
Pentru țărișoara Lui,
Ne-a scăpat de hoți odată
Și din mâna Rusului.

Dela Bug pân'la Carpați
E ogorul românesc,
E iubire între frați,
Ce cu dragoste muncesc.

Bucovina desrobită
Este iarăși lângă noi;
Bucovina-i străjuită
de morminte de Eroi!

Ne-a scăpat de moscoviți
Mareșalul Salvator!
Și, în jurul lui uniți,
Muncim liberi pe ogor.

Drugă Aurel

Ştiri din şi de peste ŢARĂ HOTARE

UN NOU CONSILIU DE MINIŞTRI

In zina de 6 August s'a ţinut un consiliu de miniştri, sub preşedinţia d-lui profesor Mihai Antonescu, hotărându-se printre altele măsurile economice şi financiare ce urmează a se lua, pentru ca să vină în ajutorul acelor ce au suferit de pe urma bombardamentului din regiunea petroliferă, cum şi a întreprinderilor petrolifere române.

■ Pentru a se veni în ajutorul funcţionarilor publici, în ultimul consiliu de miniştri s'a hotărît să li se dea din nou sporuri de salarii şi ajutoare de familie.

■ Monedele metalice de 10 şi 20 lei, de culoare galbenă, nu mai pot fi întrebuinţate decât până la 20 August, iar monedele de 5 lei, de culoare galbenă până la 31 August 1943. După această dată şi numai până la 30 Septembrie, toate aceste monede vor putea fi date la plata impozitelor.

■ Alteţa Sa Regală Arhiducesa Ileana de Habsburg, mătuşa Majestăţii Sale Regelui Mihai I, a venit în Ţară şi a vizitat acum câteva zile răniţii din spitalul Z. I. 367, cu care a stat de vorbă şi le-a împărţit diferite daruri.

■ Duminica trecută s'a pus piatra fundamentală la Mănăstirea Plumbuita, din apropierea Bucureştilor, restaurându-se astfel o mănăstire făcută în timpul domniei voevodului Vlad.

■ D. Mareşal Antonescu a vizitat din nou la 2 şi 3 August regiunea petroliferă bombardată de americani, hotărînd ca să fie răsplătite persoanele care au dat dovadă de eroism pe timpul bombardamentului, iar casele distruse să fie refăcute de stat.

■ Avioanele americane au aruncat în regiunea petroliferă şi bombe cu explozie întârziată, care au făcut câteva victime printre persoanele civile.

■ Pentru a se convinge cum sunt aplicate măsurile privitoare la distribuirea pâinei, d. Mareşal Antonescu, însoţit de d. general Arbore, ministrul aprovizionării, a inspectat brutăriile din Bucureşti.

■ Ostaşii români şi germani căzuţi în luptele ce s'au dat cu prilejul bombardamentului american pe Valea Prahovei, au fost înmormântaţi în cimitirul Eroilor din Ploeşti. In acelaş cimitir au fost înmormântaţi şi aviatorii anglo-americani care au fost doborâţi.

■ D-na şi d. Mareşal Antonescu au cununat pe invalidul de război Nicolae Florea din comuna Mierlani, judeţul Ilfov.

■ Direcţia generală a poştelor a tipărit nişte timbre speciale ce se vor vinde dela 15 August — 15 Septembrie, cu o taxă în plus din care se vor ajuta refugiaţii din Transilvania de Nord.

■ In ziua de 7 August s'au făcut numiri, înaintări şi transferări în magistratură.

■ In amintirea fratelui său, mort în război, d-na Gheorghiu din Botoşani, a donat 30.750 lei pentru cantina din acel oraş unde zilnic mănâncă 80 copii orfani.

■ La 6 August — sărbătoarea „Schimbarea la faţă" — s'a adunat o mare mulţime de oameni la paraclisul „Sfintei Fecioare" ridicat pe locul fostei mănăstiri de maici din Ferentari — în apropierea Bucureştiului — unde s'au făcut rugăciuni pentru ploae şi pentru biruinţa neamului şi oştirii noastre.

■ D. Petre Strihan, subsecretar de stat la ministerul afacerilor interne, a vizitat zilele trecute judeţul Tulca, inspectând diferite localităţi.

■ Ministerul Apărării Naţionale a înfiinţat o şcoală de gospodărie sătească în judeţul Neamţ — la Roznov — pentru orfanii şi copiii de invalizi săraci cu 4 clase primare, unde vor învăţa conducerea tractoarelor, grădinăritul, îngrijirea pomilor, creşterea vitelor şi a păsărilor, uscarea fructelor, şcoala având şi ateliere de rotărie, fierărie, potcovărie şi altele.

PLANUL BRITANIC PENTRU FEDERALIZAREA EUROPEI ORIENTALE A EŞUAT

Corespondentul diplomatic al agenţiei „Transkontinent Press" scrie:

Ziarele engleze se ocupă în ultimele zile foarte mult cu relaţiile cu Uniunea Sovietică, mai ales de când ziarul „Pravda" din Moscova a ridicat sub o formă atât de drastică pretenţia pentru crearea celui de al doilea front.

Afară de aceasta se face aluzie şi la faptul că guvernul sovietic e reprezentat la Londra şi la Washington numai prin însărcinaţi de afaceri şi se conchide deja acest fapt că este de aşteptat o continuă lipsă a unei depline coordonări a politicei celor trei mari puteri. „Economist" merge atât de departe încât intitulează analiza pe care o face „Alianţă nesigură". Acest ziar se plânge mai ales de faptul că guvernul sovietic a adus la cădere acum şi planul de a se crea în Europa orientală şi sud-estică confederaţiuni. Se ştie că într'un discurs public d. Churchill făcând declaraţiuni programatice despre ţelurile de după război ale aliaţilor, a anunţat crearea unor asemenea federaţiuni, presa engleză acordând cu această ocazie o mare importanţă asupra sudestului european. Foarte curând s'a văzut că şi aceste federaţiuni din Europa sud-estică ar fi expuse unei puternice influenţe sovietice, fapt scos în evidenţă de guvernul britanic prin împrejurarea că în politica emigraţilor iugoslavi a intervenit în totdeauna după dorinţele ruseşti. In orice caz însă aceste federaţiuni nu fuseseră închipuite ca o contopire de republici sovietice şi mai ales în Turcia planul Churchill a fost prezentat din partea engleză ca şi cum el ar prezenta pentru turci siguranţă pentru strâmtori şi care ar putea apăra Turcia împotriva presiunei ruseşti.

Această teză propagandistică a trebuit să fie lăsată să cadă deoarece la Moscova s'a declarat în mod oficios — după cum arată foarte îngrijorat ziarul „Economist" — că planurile pentru crearea unor federaţiuni est-europene adverse Uniunii Sovietice s'ar putea face numai prin renunţarea la amiciţia dintre Uniunea Sovietică şi aliaţii în perioada de după războiu şi chiar şi atunci numai dacă s'ar pune în cumpănă renunţarea la pactul anglo-sovietic. La Londra s'a înţeles că aceasta reprezintă o foarte puternică ameninţare care merge până la anunţarea dizolvării alianţei. Deoarece această alianţă este de absolută importanţă vitală — după cum reese din acelaş „Economist" ca şi din toate celelalte comentarii de presă — pentru conducerea anglo-saxonă a războiului, nu poate fi pus la îndoială faptul că englezii vor renunţa curând la planurile de federalizare. In acest fel activitatea guvernelor emigrante va deveni problematică, ele văzându-se după renunţarea la planurile de federalizare expuse fără niciun ajutor aspiraţiunilor sovietice.

Aceasta este o evoluţie interesantă, foarte caracteristică pentru marea ofensivă politică dusă tocmai acuma de Stalin împotriva aliaţilor săi. Desigur aliaţii anglo-saxoni vor trebui — acum când Sovietele nu recunosc acţiunea din Sicilia drept o invazie — să plătească lipsa celui de al doilea front cu mari concesii politice şi teritoriale făcute Uniunea Sovietice. Cât de evoluat este deja acest proces se poate deduce din faptul că guvernul englez trebue să examineze depe acuma chestiunea colaborării însărcinaţilor sovietici la adţia Siciliei şi că de câteva zile presa lor cere şi ea încurajarea revoluţiei sociale, adică bolşevizarea Italiei.

NEINŢELEGERI INTRE STALIN ŞI CHURCHILL

BERNA, 10 (Tp.). — Intr'o corespondenţă din Londra „Die Tat" se ocupă de relaţiile Angliei cu Uniunea Sovietică. In acest articol se spune că Londra este convinsă de necesitatea căutării unui contact mai strâns cu ruşii. Nu se ascunde deloc faptul că în ultimele săptămâni relaţiile cu Uniunea Sovietică s'au încordat iarăşi. Diferenţele existente se sprijină pe de o parte pe faptul că Uniunea Sovietică nu se simte delestată în mod suficient de frontul din Sicilia şi în al doilea rând pe neîncrederea Moscovei faţă de intenţiile aliaţilor în Europa, sovieticii crezând necesar să amintească că intenţionează să-şi apere cu energie interesele în Europa Centrală. In aceiaşi ordine de idei se plasează şi avertismentele presei sovietice care arată că planurile pentru crearea unei federaţii est-europene nu pot fi în concordanţă cu tratatul anglo-sovietic şi că Uniunea Sovietică va considera îndreptată împotriva ei orice fel de combinaţiuni de state de această natură. Ziarul aminteşte faptul că într'un discurs radiodifuzat d. Churchill s'a exprimat cu hotărâre pentru astfel de combinaţiuni aşa că neînţelegerea dintre el şi Stalin în această chestiune se poate recunoaşte cu limpeziciune.

Intâlnire între Fuehrer şi sfetnicii săi

Acum câteva zile au avut loc la cartierul general al Fuehrerului mai multe convorbiri între Fuehrer şi personalităţile politice şi militare ale Reichului.

Conducătorul Germaniei şi sfetnicii săi s'au ocupat de noile măsuri ce trebuesc luate pentru ducerea mai departe şi câştigarea războiului.

■ In Birmania se va introduce serviciul militar obligator.

■ In America, la Detroit, s'au descoperit mari nereguli în industria de armament.

■ Se spune că preşedintele Statelor-Unite, Roosevelt, ar fi hotărît să demonteze instalaţiile fabricilor din Africa de Nord şi să le mute în America, la Mexico.

■ Preşedintele consiliului de miniştri din Suedia a vorbit la radio, cerând suedezilor să se prezinte de bună voe la strânsul recoltei, doarece este lipsă de oameni.

■ Fostul rege al Jugoslaviei, împreună cu guvernul său, care se găsesc la Londra, îşi fac bagajele spre a se muta în Egipt, la Cairo.

■ In Italia se va desfiinţa pedeapsa cu moartea, dar după ce se va termina războiul. — a declarat ministrul justiţiei italian Azzareti.

■ Un vas cu pânze turc a fost scufundat de către un submarin sovietic.

■ In India, autorităţile engleze au băgat la închisoare 11.710 naţionalişti indieni.

■ In Turcia, a fost prins la graniţa dinspre Siria un preot englez, care trecea bani turceşti fără a avea dreptul. El făcea parte din serviciul secret englez.

■ Statele-Unite vor pune la dispoziţia Angliei un număr de vapoare de comerţ, pentru tot timpul cât va dura războiul.

■ In Argentina se continuă lupta contra comuniştilor, până când nu vor mai exista.

■ Două milioane de indieni au fost recrutaţi de autorităţile engleze, pentru a lupta în armata engleză.

■ Papa Pius al XII-lea a cerut cardinalului Maglione să ordone rugăciuni pentru pace.

■ Pentru a sili Argentina să intre în război, Statele-Unite au oprit trimiterea de mărfuri şi alte lucruri în această ţară.

■ Rusia a cerut Statelor neutre să nu lase în ţara lor refugiaţii politici din alte ţări. Elveţia şi Turcia, se pare că nu vor să se lase conduse de cererile sovietice, întrucât aceasta însemnează amestecul în dreptul de conducere al statelor neutre.

■ In jurul Madridului, capitala Spaniei, au loc manevre militare.

■ Guvernul german şi cel suedez s'au înţeles ca în cursul lunii August să nu mai treacă prin Suedia spre Norvegia trenuri cu material de război.

■ Ministrul marinei americane a anunţat că după ultima socoteală, au fost omoriţi, răniţi şi dispăruţi, 27.713 soldaţi americani.

■ Generalul Ambrozio a fost numit şef al marelui stat major al armatei italiene. Cu acest prilej, a dat un ordin de zi către armată, arătând că forţele italiene vor merge până la capăt pe drumul arătat de Regele-Impărat.

■ In Franţa, la Paris, trei comunişti au ucis pe secretarul unei secţiuni a partidului popular francez, partid naţionalist condus de Jacques Doriot.

■ Intre Turcia şi Elveţia s'a încheiat o înţelegere scrisă pentru secţiunile comerciale.

■ Regele-Impărat al Italiei şi Regina au trimis o sumă de bani prefectului din Neapole, spre a li împărţită familiilor sărace care au rămas fără locuinţe din cauza bombardamentului terorist anglo-american.

■ Mareşalul Reichului Herman Goering, care se găsea în Grecia, s'a înapoiat la Berlin.

Măsuri ce trebuesc respectate în caz de bombardament

COMUNICAT

S'a constatat, fără nici o excepţie, că toţi acei cari au fost răniţi în regiunea petroliferă cu ocazia recentului atac aerian, nu au urmat sfaturile şi dispoziţiunile date, în nenumărate rânduri:

— Nu au intrat în adăpost în momentul când s'a sunat alarma şi de acela au fost surprinşi de bombardamente, sau au fost mitraliaţi.

— Unii deşi au intrat în adăpost la darea alarmei, au ieşit apoi pentru a privi bombardarea, fiind astfel expuşi şi loviţi de schijele bombelor sau de schijele proectilelor artileriei anti-aeriene.

— Oamenii dela periferii, în loc să intre în adăposturi, au fugit pe câmp, fără să-şi dea seama că în acest mod se expun.

— Să reamintească tuturor pericolul mare, pe care îl prezintă creioanele explosive, precum şi orice alt obiect aruncat din avion.

— Să nu se apropie nimeni de bombele aruncate din avion cari nu au explodat, deoarece pot fi bombe cu explozie întârziată. Autorităţile, prin echipe special înfiinţate să nu permită populaţiei să se apropie de aceste bombe, până la sosirea specialiştilor apărării pasive.

— Persoanele care au locuinţele avariate şi cari nu au primit imediat instrucţiuni, unde să se dăpostească, să avertizeze autorităţile, pentru a nu se întârzia cartirirea lor.

— Populaţia să deschidă geamurile la darea alarmei pentru a se evita spargerea lor. Cei ce u două rânduri de ferestre vor pune la adăpost unul din ele pentru a le folosi la nevoie.

— Când se intră în adăposturi, populaţia să-şi ia asupra sa lucrurile de valoare şi pe cât este posibil, îmbrăcăminte şi efecte de lenjerie pentru a le folosi în caz de distrugerea locuinţei.

— Se atrage atenţia populaţiei, că nu se vor da ajutoare şi pensii celor cari vor suferi de pe urma bombardamentului (răni, pierderi de valori şi de lucruri de îmbrăcăminte) dacă se constată că nu au respectat instrucţiunile date de autorităţi.

LONDRA SE INDEPĂRTEAZĂ DE GUVERNELE EMIGRANTE

BERLIN, 10. — „Deutscher Politischer Bericht" scrie: Umbra care apasă asupra guvernului emigrant iugoslav este aceiaş care ameninţă şi guvernele emigrante polonez, ceh, ba chiar şi pe cel norvegian. Această situaţie s'a născut din raporturile nelămurite faţă de Moscova. Din cele 8 guverne emigrante, care se găsesc la Londra, cea mai mare parte nu a fost recunoscută nici odată de Moscova. Pentru politica britanică această stare de lucruri este tot atât de îngrijorătoare cât şi pentru guvernele emigrante. Căci, de fiecare dată când din partea britanică se atrage atenţia la Moscova asupra anumitor comitete de emigranţi, oficiul extern sovietic declară că nu ştie nimic de necesităţile şi cererile acestor comitete, deoarece guvernul sovietic nu a recunoscut deloc guvernele emigrante. Această atitudine, la care Moscova ţine cu cea mai mare consecvenţă, face ca discuţiunile care sunt aduse de către englezi, referitoare la situaţia de după războiu din Europa, să fie mereu părăsite. Guvernele emigrante din Londra sunt privite de Moscova ca satelitii guvernului britanic şi sunt tratate în consecinţă, adică nu sunt luate în seamă.

Din cauza acestei situaţii politice se poate înţelege plecarea unor guverne emigrante în Estul Mijlociu şi în spaţiul Mării Mediterane. Guvernele emigrante ale Greciei şi Jugoslaviei se vor stabili în Cairo în timp ce comitetul emigranţilor francezi va părăsi Londra pentru a se duce în Algeria. Din punct de vedere practic această mişcare înseamnă că guvernul britanic încearcă proforma să se îndepărteze de guvernele emigrante. Ministrul de externe britanic precum şi alţi membri ai guvernului s'au plâns în ultima vreme din ce în ce mai violent că ei nu pot să îndeplinească o muncă rațională, deoarece ei sunt mereu întrerupţi de pretenţiile şi discuţiile membrilor guvernelor emigrante. Guvernele emigrante sunt îndepărtate astfel de Londra, chiar şi guvernul emigrant polonez este trimis în felul acesta în Orientul Apropiat.

ŞEFUL STATULUI SLOVAC DESPRE LUPTA IMPOTRIVA BOLŞEVISMULUI

BRATISLAVA, 10. (Rador). — Corespondentul Agenţiei D. N. B. transmite:

D. dr. Tiso, şeful statului slovac, a declarat, într'un discurs rostit la Rosenberg, cu prilejul inaugurării monumentului morţilor din război, că lupta împotriva bolşevismului a fost nemeşară pentru raţiuni ideologice creştine şi culturale.

Pentru acelaşi motiv a fost datoria slovacilor să se alăture de cei cu care, împreună, se luptă restul Europei.

Sacrificiile pe care acest război le cere dela slovaci nu vor fi făcute în zadar.

Cu acelaşi prilej generalul Catlos, ministrul apărării naţionale, a luat şi el cuvântul spunând că eroii morţi pentru libertatea poporului şi a Patriei vor trăi în veci în amintirea poporului şi vor fi drept pildă tineretului.

Marşul războiului

Pe frontul de răsărit, evenimentele cele mai de seamă din ultimele zile sunt: bătălia dela Orel, cea dela Bielgorod, pe Mius şi la capul de pod dela Cuban.

In ziua de 5 August s'au terminat luptele dela Orel, care au ţinut o lună şi de zile, germanii retrăgându-se din acest oraş, împreună cu populaţia civilă, după ce a fost transportat spre vest tot materialul de război, iar instalaţiile cu caracter militar, au fost distruse.

Prin această acţiune, frontul german, care la Orel forma o pană în regiunea inamică, a fost scurtat, astăzi formând o linie dreaptă dela Nord spre Sud, în partea de apus a Orelului.

După această bătălie, sovieticii au mutat centrul luptelor în spre Bielgorod, unde se dau lupte grele, datorite noi aleş numeroaselor unităţi de infanterie proaspete, pe care le grămădiseră sovietele, în scopul de a înainta spre Harcov. Bielgorodul a fost ocupat de soviete cu preţul a numeroase pierderi.

Pe Mius, trupele germane au obţinut un mare succes cucerind teren şi o poziţie însemnată de pe nişte înălţimi, sovieticii pierzând în cursul luptelor o întreagă armată. In zadar au contraatacat ei cu furie pentru a smulge din nou terenul pierdut. Aviaţia germană a jucat un mare rol în cursul acestor bătălii, dând un preţios ajutor trupelor de sub conducerea feldmareşalului von Manstein.

In Cuban, sovieticii au atacat Duminică, poziţiile germane, aruncând în luptă numeroase avioane de asalt, dar au fost respinşi.

In celelalte părţi ale frontului au fost numai lupte cu caracter local.

Sovietele au căutat să exploateze succesele dela Orel şi Bielgorod, printr'un ordin de zi dat de Stalin, în care arată că s'a distrus povestea incapacităţii ofensive a armatei roşii; în timp ce la Moscova se trăgeau salve de tunuri.

Pentru ca să ne dăm seama de puterea ofensivei sovietice din această vară şi de apărarea germană, trebue să avem în vedere nu pierderea sau câştigarea câtorva localităţi de către una din cele două foste armate, ci succesele strategice obţinute, de o parte sau de alta. Câştigarea Orelului şi Bielgorodului nu este însă decât un succes tactic şi nu strategic, căci în marile bătălii nu interesează ocuparea unela sau mai multor localităţi.

Planul strategic anglo-american prevăzuse în cursul lunei Iulie o mare ofensivă în răsărit şi în acelaş timp o ofensivă anglo-americană, în sudul Europei. Dubla bătălie nu s'a putut realiza însă, deoarece comandamentul german aflând planul ofensiv al inamicului, a început la 5 Iulie, în Răsărit, ofensiva bine cunoscută, luând în acelaş timp toate măsurile de prevedere. Astfel au putut fi zădărnicite gândurile de atac ale sovietelor.

Bătăliile ce s'au dat la Orel şi Bielgorod au fost atât de înversunate, încât nu mai este nevoe de alte dovezi, dacă se cercetează pierderile suferite de soviete în aceste regiuni, dela 5 Iulie până astăzi. Cele 7848 tancuri, 3983 tunuri, 3731 avioane şi 1620 aruncătoare de grenade distruse sau capturate de armatele germane cât şi cei 380.000 de bolşevici morţi, prizonieri sau răniţi sunt de ajuns de grăitoare.

Luptele dela Orel, prin care se urmărea spargerea frontului german şi înaintarea armatelor sovietice spre Briansk, ca şi luptele dela Bielgorod pentru cucerirea Harcowului şi apoi a Ucrainei, nu au izbutit să aducă Sovietelor decât cucerirea a două localităţi, Orelul şi Bielgorodul, deşi în bătăliile ce s'au dat au fost folosite peste 10000 de tancuri sovietice, din care aproape 8000 au fost distruse.

Intr'un cuvânt, deşi au făcut sacrificii uriaşe, sovietele nu au putut să-şi ajungă scopul urmărit; iar armatele germane se găsesc pe aceleaş poziţii ca mai înainte.

In Sicilia ofensiva anglo-nord-americană este ţinută pe loc de forţele armate italo-germane, deşi sunt inferioare ca număr. Numai Catania a fost ocupată de armata a 8-a britanică, după ce a fost evacuată de italieni spre a-şi scurta frontul.

Bombardarea regiunii petrolifere româneşti, săvârşită de cele 125 bombardiere americane în ziua de 1 August, nu a dat rezultatele pe care le urmăreau anglo-americanii, căci după socotelile făcute s'a constatat că peste 50% din fortăreţele sburătoare au fost distruse, iar dacă se ţine seamă şi de avioanele care au aterizat forţat în Turcia, unde echipagiile lor au fost internate, pierderile anglo-americane se ridică la 75 la sută.

Subsecretarul de stat american al aerului a declarat, acum 2 luni, că pierderile americane în aviaţie sunt de 6%, iar dacă ele ar fi de 10% ar fi dezastruoase.

Iată deci că după însesi declaraţiile americane, atacul avioanelor americane în România nu a corespuns aşteptărilor anglo-americane. Datorită vitezei aviaţiei române şi germane cât şi apărării antiaeriene, rezultatele bombardamentului din ziua de 1 August înseamnează pentru duşmanii noştri o mare şi ruşinoasă înfrângere.

Romulus M. Preoţescu

FUGAR DIN „RAIUL BOLŞEVIC"

(Urmare din pagina 3-a)

Şi 'n lungile seri de iarnă, când vuia vântul şi gerul înflorea geamurile, parcă auzeam rugămintea celor omoriţi mişeleşte, parcă simţeam durerea satelor transnistriene, de unde venise tata...

Şi mă rugam şi pentru cei ce nu puteau să se roage decât în gând sau pe ascuns, şi mă rugam şi pentru copiii aceia ce n'aveau dreptul să se roage sau nu ştiau ce-i rugăciunea, căci pe sufletele lor se altoia răul... şi mulţumeam lui Dumnezeu că mi-a hărăzit să pot trăi într'o Românie liberă, s'o pot iubi în voie, să pot munci pentru Ea... Numai durerea învaţă pe om să preţuiască lucrurile aşa cum sunt şi să fie mai bun, mai drept...

Astăzi, mai mult ca oricând, se cuvine să mulţumim Cerului, Mareşalului desrobitor şi bravilor noştri ostaşi, cari ne-au ridicat din întuneric, ne-au liberat pentru lumina românismului.

Şi aceasta nu vorbele o pot face. Transnistrienii, căliţi în suferinţe vor şti să facă din Moldova lui Duca-Vodă, un raiu curat şi românesc, — Moldova M. S. Regelui Mihai I.

Valentina Turjanschi

Societatea Naţională de Editură şi Arte Grafice „DACIA TRAIANA", Bucureşti, str. Sărindar 5-7-9, înmatr. sub Nr. 156/942 la Reg. Of. Comerţului Bucureşti.

Tipărită la 10.VIII.1943